

पुनर्स्थापना केन्द्र संचालन निर्देशिका पहिलो संशोधन २०७२

पुनर्स्थापना केन्द्र संचालन निर्देशिका, २०६८ लाई संशोधन गर्न वान्छनिय भएकोले,

मानव बेचबिखन तथा ओसापसार (नियन्त्रण) नियमावली, २०६५ को नियम ४ को उपनियम (१) को खण्ड (भू) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी राष्ट्रिय समितिले यो निर्देशिका बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस निर्देशिकाको नाम पुनर्स्थापना केन्द्र संचालन (पहिलो संशोधन) निर्देशिका, २०७२ रहेको छ ।

२. यो निर्देशिका राष्ट्रिय समितिबाट निर्णय भएको मितिदेखि लागु हुनेछ ।

२. पुनर्स्थापना केन्द्र संचालन निर्देशिकाको अनुसूची ८ मा संशोधन: पुनर्स्थापना केन्द्र संचालन निर्देशिका, २०६८ को “अनुसूची ८” को सट्टा देहाय बमोजिमको अनुसूची ८ राखिएको छ :-

“अनुसूची ८”

(दफा १३ सगं सम्बन्धित)

पुनर्स्थापना सेवाको मापदण्ड

१. जिल्ला समितिले मानव बेचबिखनबाट पीडित एवं प्रभावितहरुको लागि देहाय बमोजिमको खर्च तथा उपचार वापतको रकम उपलब्ध गराउने छ :-

(क) उद्धार:

पीडितलाई उद्धार गर्दा उद्धारकर्मी, सुरक्षाकर्मी एवं पीडितका लागि सवारी साधनको भाडा, खाना र होटल बासका लागि प्रति पीडित व्यक्ति रु पन्ध्र हजार रुपैयामा ननाघ्ने गरी लागेको विल बमोजिमको यथार्थ खर्च ।

(ख) औषधि उपचार:

जिल्ला समितिले तोकेको अस्पतालमा उपचार गराउदा पुनर्स्थापना गृहमा रहेको अवधिभर पीडित व्यक्ति तथा कुरुवा एक/ एक जनाको लागि निम्न बमोजिमको खर्च उपलब्ध गराइने छ :-

(क) अस्पताल आते जाते लागेको विल बमोजिमको खर्च ।

(ख) नियमित उपचारतर्फ जम्मा रु. तीनहजार पांचसय रुपैयामा नबढ्ने गरी स्वास्थ्य कर्मीको प्रेसक्रिप्सन अनुसार लागेको विल बमोजिमको यथार्थ खर्च ।

(ग) प्रेषित वा आकस्मिक उपचारतर्फ जम्मा रु पन्ध्र हजार रुपैयामा ननाघने गरी लागेको स्वास्थ्य कर्मीको प्रेसक्रिप्सन अनुसार विल बमोजिमको यथार्थ खर्च । दिर्घकालीन उपचार गर्नुपर्ने अवस्थामा मेडिकल बोर्डको सिफारिशमा अस्पतालको विल बमोजिम लागेको यथार्थ खर्च ।

(ग) पारिवारिक पुर्नमिलन:

पीडित, उद्धारकर्मी र एकजना अभिभावक समेतका लागि विल बमोजिमको यातायात, खाना र बास खर्च वापत अधिकतम जम्मा रु पांचहजार रुपैयामा ननाघने गरी लागेको यथार्थ खर्च ।

(घ) कानूनी उपचार:

पीडित वा प्रभावितलाई देहाय बमोजिमको कानूनी उपचार खर्च उपलब्ध गराईनेछ ।

(क) कानून व्यवसायीको शुल्क वापत पांच हजार रुपैया

(ख) सवारी साधनको भाडा वापत आते जाते लागेको विल बमोजिमको यथार्थ खर्च

(ग) खाना तथा खाजा खर्च वापत प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन रु दुई सय पचास रुपैया

(घ) पीडित नाबालक भएमा निजको कानूनी कारवाही अगाडि बढाउदा उमेर प्रमाणित गर्नुपर्ने अवस्थामा उमेर प्रमाणित जाँच खर्च स्वास्थ्यकर्मीको प्रेसक्रिप्सन अनुसार लागेको विल बमोजिमको यथार्थ खर्च

(च) शिक्षा दीक्षा:

पुनर्स्थापना केन्द्रमा रहेको अवधि (छ महिना) मा पीडीत वा प्रभावितकालाई ऐन, नियममा भएको व्यवस्था अनुरूप शिक्षा दीक्षा खर्च उपलब्ध गराउँदा देहाय अनुसारको खर्च :-

(क) विद्यालय शुल्क, शैक्षिक सामाग्री, खाजा खर्च, आतेजाते सवारी साधन समेतका लागि रु दश हजार रुपैयामा नवढ्ने गरी लागेको विल बमोजिमको यथार्थ खर्च ।

(ख) विद्यालय पोशाकका लागि रु पांच हजार रुपैयामा नवढ्ने गरी लागेको विल बमोजिमको यथार्थ खर्च ।

(च) प्रशिक्षण तथा सीपमूलक तालिम:

पुनर्स्थापना केन्द्रमा रहेको अवधिमा देहाय बमोजिमको प्रशिक्षण तथा सीपमूलक तालिम खर्च उपलब्ध गराईने छ :-

(क) सीप एवं उच्चमशील तालिम वापत रु पांच हजार रुपैयामा ननाघने गरी लागेको विल बमोजिमको यथार्थ खर्च,

(ख) अन्य तालिम, प्रशिक्षणका लागि रु एक हजार पांच सय रुपैयामा ननाघने गरी लागेको विल बमोजिमको यथार्थ खर्च ।

(छ) जीविकोपार्जन अनुदान:

स्व-रोजगार गरी जीविकोपार्जन गर्न चाहने पीडितको व्यक्तिगत स्वरोजगार वा जीविकोपार्जन योजनाको औचित्य र आवश्यकता, सान्दर्भिकता, विश्वसनीयता, दीगोपन एवं स्रोत समेतका आधारमा जिल्ला समितिबाट स्वीकृत भए अनुसार बढीमा प्रतिव्यक्ति रु. पच्चीस हजार रुपैया सम्मको अनुदान रकम अनुदान प्राप्तगर्ने व्यक्तिले चौमासिक रुपमा प्रगति प्रतिवेदन जिल्ला समितिमा पठाउनु पर्ने छ ।

(ज) भोजन:

केन्द्रमा रहेको अवधिभर प्रति पीडितका लागि दैनिक रु. तीनसय पचास रुपैयासम्मको खाना तथा खाजा वापतको खर्च । यस सम्वन्धमा समितिले बजार भाउको आधारमा प्रत्येक आर्थिक वर्षको शुरुमा उल्लेखित भोजन रकममा दश प्रतिशतसम्म थपघट हुने गरी तोक्न सक्नेछ ।

(झ) लत्ताकपडा:

केन्द्रमा रहेको अवधिभर प्रति पीडितका लागि आवश्यकता हेरी मौसम अनुसार लत्ता कपडाको लागि रु पांच हजार रुपैया सम्म लागेको यथार्थ खर्च ।

(ञ) व्यवस्थापन खर्च:

(१) केन्द्रमा आवश्यक व्यवस्थापनको लागि कार्यलय सामग्री, विद्युत, पानी, टेलिफोन खर्च प्रति महिना छ हजार मात्रमा नवहने गरी लागेको विल बमोजिमको यथार्थ खर्च ।

(२) एक जना सुरक्षा गार्ड (श्रेणी विहिन स्तर), एक जना वार्डेन (रा.प.अनं. प्रथम स्तर) र एक जना भान्से (श्रेणी विहिन स्तर) गरी जम्मा तीन जना कर्मचारी जिल्ला समितिको सफिरिसमा एक पटकमा छ महिनाको लागि सेवा करारमा नियुक्त गर्ने र नेपाल सरकारबाट स्वीकृत दररेट बमोजिम तलब प्रदान गर्ने सो बमोजिम खचए लेखी सो को अभिलेख अद्यावधिक गरी मन्त्रालयमा पठाउने ।

(ट) मालसमान:

केन्द्रमा आवश्यक सिरक, डस्ना, तकिया, पलङ्ग, एकसरो भाँडा, टेलिभिजन लगायतका आवश्यक खप्ने सामानका लागि वार्षिक रु पच्चीस हजार रुपैया मा ननाघने गरी आवश्यकता र औचित्यका आधारमा जिल्ला समितिले स्वीकृत गरेको रकम । केन्द्रले खप्ने र नखप्ने सामानको छुट्टा छुट्टै अभिलेख खडा गरी रेकर्ड राख्नुपर्ने छ ।

(ठ) मनोविमर्श :

प्रभावित व्यक्ति वा आश्रित बालबालिकाका लागि आवश्यक मनोविमर्श सेवाका लागि दुई हजार रुपैयामा ननाघने गरी लागेको यथार्थ खर्च । मनोविमर्शकर्ता बाहिरबाट ल्याउनुपर्ने वा राख्नुपर्ने भएमा न्युनतम खच, गाडी भाडा तथा मनोविमर्शकर्ताको फी समेत गरी थप रु दुई हजार रुपैया सम्म खर्च गर्न सकिने

बार्षिक कार्यक्रम अर्न्तगत मानव बेचबिखनविरुद्ध गठित जिल्ला समितिलाई अनुदान शीर्षकबाट तत्काल उद्धार कोषमा गएको रकमको हकमा मार्गदर्शन:

१) बार्षिक कार्यक्रमबाट गएको रकम मध्ये तत्काल उद्धार कोषको रकमबाट महिला तथा बालबालिका कार्यालय प्रमुख वा जिल्ला समितिको सदस्यहरु रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रमुखले आवश्यकता अनुसार तत्काल खर्च गरी पछि जिल्ला समितिबाट अनुमोदन गर्ने गरी रु.१०,०००/- (दश हजार रुपैया) सम्मको नगद रकम सानो नगदी कोषका रुपमा व्यवस्था गर्न सकिनेछ । सानो नगदी कोषको रकम पीडित तथा प्रभावितहरुको तत्काल उद्धार, सवारी साधन खर्च, औषधि उपचार, भोजन, लत्ताकपडा, होटेल बास र मनोविमर्शमा खर्च गर्न सकिने छ । जिल्ला समितिबाट अनुमोदन नगराई सानो नगदीकोषको रकम पुनः खर्च गर्न सकिने छैन ।

२) पीडित तथा प्रभावित व्यक्ति उद्धारकर्मी वा सुरक्षाकर्मीको सम्पर्कमा आउदाको समयदेखि पुनर्स्थापना गृहमा रहेको अवधिसम्ममा प्रकरण नं १ बमोजिमको रकम अग्रिम रुपमा उद्धारकर्मी, सुरक्षाकर्मी वा पीडित तथा प्रभावित व्यक्ति आफैले खर्च गरेको भएमा मात्र सोधभर्ना दिन सक्नेछ ।

३) पीडित तथा प्रभावितलाई अन्यत्र जिल्लाबाट उद्धार गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित जिल्लाको महिला तथा बालबालिका कार्यालयसंग समन्वय गरी छिटो, छरितो र किफायती साधनको प्रयोग गरी उद्धार कार्य गर्नुपर्नेछ । यसरी उद्धार गर्दा लागेको रकम पीडित वा प्रभावित व्यक्तिलाई उद्धार गरी ल्याएको जिल्लाको महिला तथा बालबालिका कार्यालयबाट खर्च गर्नुपर्नेछ । सो बमोजिम खर्च गर्दा रकम अपुग भएमा उद्धार कार्यसंग सम्बन्धित अर्को जिल्लाको महिला तथा बालबालिका कार्यालयसंग समेत समन्वय गरी खर्च गर्न सकिनेछ । यसरी खर्च गर्दा समेत रकम अपुग हुन गएमा घटनाको विस्तृत विवरण सहित थप रकम निकासका लागि जिल्ला समितिले राष्ट्रिय समितिमा सिफारिश गरी पठाउनु पर्नेछ ।